

Ärende: VN/882/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Inlösningslagen har tryggt tillgången på mark för att utveckla samhället och trygga affärsverksamhetens/industrins expansion. I många fall har markägarens förhandlingsroll varit svag och tvångsinlösningsen använts som spelknapp.

Inlösningslagen bör enligt grundlagen "trygga ställningen för innehavare av egendom som överläts och bidra till att grundlagens krav på full ersättning uppfylls" - detta uppfylls inte idag och en revidering av nuvarande inlösningslag från år 1997 är väl motiverat.

SLC Åboland vill lyfta upp följande frågor i utkastet till inlösningslag.

- Utkastet till lagförslag gör de klart att fullersättning skall betalas för den mark som inlöses. Grunden för värdet på mark skall vara marknadsvärdet, inte gängsevärdet som i nu gällande lagstiftning.

Att ersättning utbetalas enligt marknadsvärde är mer klagörande och mer rättvist.

- För att fastställa marknadsvärdet behövs försäljningsstatistik från samma område, detta kan i vissa fall vara utmanande att tillgå.

För att säkerställa att grundlagens krav på fullersättning utbetalas skall ersättningsbeloppet höjas med 25 %. I synnerhet i glesbygden är det ofta svårt att hitta försäljningsstatistik på motsvarande markområden. För att ha en så enhetlig linje som möjligt i Norden förslås att vi följer den Svenska modellen på en höjning om 25 %.

- I det nya lagförslaget stärks bostads- och näringsgarantin. Denna garanti är livsviktigt för de markinnehavare som idkar näringsverksamhet på den inlösta marken eller för de personer vars bostads- eller fritidshus blir inlösta.

Garantin säkerställer att näringsidkare/ ägare till bostads- eller fritidshus skall kunna införskaffa motsvarande mark / byggnad för att fortsätta bo eller idka näringsverksamhet.

- När inlösning sker på mark som genom planering kommer att få en ansevärd värdeökning bör inte värdenedsättning på ersättningsbeloppet verkställas.

Den kommande värdeökningen bör även komma markägaren till godo. SLC Åboland föreslår att värdenedsättning stryks ur lagförslaget.

Samhället har kraftigt ändrat under de 40 år som nuvarande lag varit i kraft. Vi kan konstatera att nuvarande lagstiftning är föråldrad och en revidering av inlösningslagen är befogad.

Grundlagens krav på full ersättning vid inlösning bör uppfyllas i den nya lagen.

Yksittäisille lausunnonantajille suunnatut kysymykset

Kysymys työ- ja elinkeinoministeriölle, ympäristöministeriölle, liikenne- ja viestintäministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle sekä puolustusministeriölle:

Hallituksen esityksen luvussa 2.1.3. olevaan luetteloon sisältyy hallinnonalaanne kuuluvia säädöksiä, joiden nojalla voidaan myöntää lupa lunastaa toiselle kuuluva alue, perustaa alueeseen käyttöoikeus tai rajoittaa omistajan käyttövaltaa alueeseen. Näistä aiheutuvien korvauskysymysten käsittelemiseen sovelletaan lunastuslain säännöksiä. Ottaen huomioon lunastuslain korvauserusteisiin esitetyt muutokset, pidätkö lakien keskinäistä suhdetta toimivana vai tulisiko lakien välinen suhde järjestää nykyisestä poikkeavalla tavalla?

-

Kysymys Energiateollisuus ry:lle:

Hallituksen esityksen luvussa 4.2.2 on arvioitu lunastuslain korvauserusteiden tarkistamisesta aiheutuvia muutoksia voimansiirtohankkeiden edellyttämien alueiden lunastuskustannuksiin. Pidätkö mahdollisena, että lunastuslain korvauserusteiden muutokset vaikuttaisivat vapaaehtoisin kaupoin hankittavien alueiden kauppahintoihin? Jos pidätte tätä mahdollisena, osaatteko arvioida eri verkonhaltijoiden vapaaehtoisin kaupoin hankittavista alueista ja oikeuksista maksamien kauppahintojen ja korvausten kokonaismäärää?

-

Kysymys Suomen Turvetuottajat ry:lle

Hallituksen esitykseen sisältyy lakiehdotus turvesuon pakkolunastuksesta annetun lain 1 ja 2 §:n

kumoamisesta. Oikeusministeriön käsityksen mukaan turvesuon pakkolunastuksesta annetun lain nojalla ei ole viimeisen 30 vuoden aikana myönnetty lupaa ottaa turvetta toisen alueelta. Pidätkö mahdollisena, että mainitun lain nojalla myönnettyjä lupia olisi edelleen voimassa?

-

Fabritius Helena
SLC Åboland